

Kohtuotsus (kohtuasi C-528/13)
Geoffrey Léger vs. Ministre des Affaires sociales, de Santé et des Droits des
femmes ja Établissement français du sang

Pressi- ja teabeosakond

Alatine vereloovutuskeeld meestele, kellel on olnud seksuaalvahekordi meestega, võib asjassepuutuvast liikmesriigis valitsevat olukorda arvestades olla põhjendatud

Tuleb tõendada, et nendel isikutel on kõrgendatud oht nakatuda tõsiste nakkushaigustega, nagu näiteks HIV-ga, ja et ei ole olemas nende nakkushaiguste tuvastamise tõhusaid meetodeid või vähem piiravaid võimalusi retsipientide tervise kõrgetasemelise kaitse tagamiseks

29. aprillil 2009 keeldus Metzis (Prantsusmaal) asuva Établissement français du sang'i vere kogumise eest vastutav arst G. Léger' pakutud vereannetusest põhjusel, et viimasel oli olnud seksuaalsuhe mehega ja et Prantsusmaa õiguses on ette nähtud alatine vereloovutuskeeld meestele, kellel on olnud niisuguseid seksuaalsuhteid. G. Léger kaebas selle otsuse edasi Tribunal administratif de Strasbourg'ile (Strasbourg'i halduskohus, Prantsusmaa), kes palub Euroopa Kohtult selgitust selle kohta, kas niisugune alatine keeld on kooskõlas liidu direktiiviga¹. Nimetatud direktiivi kohaselt kehtib isikutele, kelle seksuaalkäitumine seab nad kõrgendatud ohu nakatuda verega levida võivatesse tõsistesse nakkushaigustesse, alatine vereloovutuskeeld.

Tänases kohtuotsuses leiab Euroopa Kohus kõigepealt, et Tribunal administratif de Strasbourg'il tuleb välja selgitada, **kas Prantsusmaal on meestel, kellel on olnud seksuaalvahekordi meestega, kõrgendatud oht nakatuda tõsistesse nakkushaigustesse, mis võivad verega edasi kanduda.** Selle analüüsi tarbeks tuleb Tribunal administratif de Strasbourg'il arvesse võtta **epidemioloogilist olukorda Prantsusmaal**, mis Prantsusmaa valitsuse ja komisjoni väitel on eripärane. Euroopa Kohus rõhutab sellega seoses, et nähtuvalt talle esitatud andmetest toimus vahemikus 2003. aastast kuni 2008. aastani valdav osa HIV-ga nakatumistest seksuaalvahekorra kaudu, kusjuures pool uutest nakatumistest puudutas mehi, kelle oli olnud seksuaalsuhteid meestega. Samal ajavahemikul olid need mehed HIV nakkusest kõige rohkem puudutatud rahvastikuosa, kellel esines nakkust 200 korda sagedamini kui Prantsusmaa heteroseksuaalsel elanikkonnal. Ka on Prantsusmaal kõigist Euroopa ja Kesk-Aasia riikidest kõrgeim HIV levimus meeste hulgas, kellel on olnud seksuaalsuhteid meestega. Tribunal administratif de Strasbourg'il tuleb niisiis kontrollida, kas need andmed on praegusi meditsiinilisi, teaduslikke ja epidemioloogilisi teadmisi arvestades usaldusväärsed ja endiselt asjakohased.

Isegi juhul, kui Tribunal administratif de Strasbourg peaks leidma, et meestel, kellel on seksuaalvahekordi meestega, on kõrgendatud oht nakatuda niisuguste haigustega nagu HIV, tekib küsimus, kas alatine vereloovutuse vastunäidustus on kooskõlas liidu põhiõigustega ja eelkõige **seksuaalse sätumuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõttega**².

Arvestades Prantsusmaa õigusnormides sisalduvat võimalikku seksuaalse sätumuse alusel diskrimineerimist meessoost homoseksuaalsete isikute suhtes, tuletab Euroopa Kohus meelde, et Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud õiguste ja vabaduste teostamist tohib piirata ainult juhul, kui see on vajalik ning vastab tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui see on vajalik teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitsmiseks. Euroopa Kohus asub sellega seoses seisukohale, et kuigi Prantsusmaa õigusnormidega ette nähtud alatine

¹ Komisjoni 22. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/33/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/98 seoses teatavate tehniliste nõuetega vere ja verekomponentide osas (ELT L 91, lk 25; ELT eriväljaanne 3/32, lk 169).

² Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 21 lõige 1.

vereloovutuskeeld võimaldab viia nakkushaiguste retsipientidele edasikandumise ohu miinimumini ja aitab seetõttu kaasa üldisele inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse tagamise eesmärgi saavutamisele, **ei pruugi see olla kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega**. Ei ole nimelt välistatud, et HIV-d saab tuvastada tõhusate meetoditega, mis võimaldavad tagada retsipientide tervise kõrgetasemelise kaitse. Liikmesriigi kohtul tuleb kontrollida, kas niisugused meetodid on olemas, võttes arvesse, et vastavad uuringud tuleb läbi viia uusimate teaduslike ja tehniliste menetluste kohaselt.

Juhul kui niisugused meetodid puuduvad, tuleb Tribunal administratif de Strasbourg'il kontrollida, **kas retsipientide tervise kõrgetasemelise kaitse tagamiseks on olemas alatisest vereloovutuskeelust vähem piiravaid meetodeid**, ja eelkõige, kas küsimustik ja meditsiinitöötajaga läbiviidav personaalne vestlus võimaldavad täpsemalt välja selgitada ohtlikud seksuaalkäitumisviisid.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on siseriikliku kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gilles Despeux, ☎ (+352) 4303 3205

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi [„Europe by Satellite”](#) kaudu ☎ (+32) 2 2964106